

گرانشگرے سمنان

اسفندماہ ۱۳۹۳

ویژہ نامہ

زائران امام علی بن موسی الرضا (ع) باشیم.

علیرضا خسروی، نماینده مردم سمنان، مهدبشهر و سرخه در مجلس شورای اسلامی

شهر سمنان، شهر اخلاق

بی‌شماری در حوزه آب و کشاورزی دارد و اقلیم مناسب این استان ۳ منطقه حفاظت شده و یک پارک ملی را در دل خود پرورده است. وجود زیبایی‌های کویر، مناطق و آثار باستانی بسیار و نیز وجود آرامگاه‌های پرشمار امامزادگان و عارفان و حکماء موقعیتی ویژه به این استان بخشیده است. استانی که ۸ نماینده خیرگان رهبری و دو رئیس جمهور را به جمهوری اسلامی ایران هدیه کرده است، اما با وجود تمامی این شاخصه‌های طبیعی، سیاسی، تاریخی و مذهبی، «اخلاق» به عنوان نماد سمنان برگزیده شده و شهر سمنان به «شهر اخلاقی» شهرت یافته است.

کشور ما، ایران، کشوری چهارفصل است. اگر شما فرصت کافی برای سفر به نقاط مختلف ایران اسلامی داشته باشید می‌توانید بهار و تابستان و پاییز و زمستان را به تجربه بنشینید و میوه‌ها و درختان و گیاهان ویژه این چهار فصل را ظرف چند روز ببینید، اما اگر زمان کافی برای سفر به همه نقاط ایران را ندارید می‌توانید به استان سمنان سفر کنید، چرا که این استان، به تنهایی یک استان چهارفصل است. شما می‌توانید در یک روز چهار اقلیم جغرافیایی را در استان سمنان تجربه کنید و جنگل و کویر و کوهستان را به فاصله اندکی از یکدیگر ببینید. سمنان برجستگی‌های

پیام‌رئیس شورای اسلامی شهر سمنان به مسافران نوروزی

السلام علیک یا ربیع الانام

سمنان، شهر مومنان و عارفان، مفتخر است که با سقهای تاریخی و فرهنگی، پذیرای مسافران و زائران امام علی بن موسی الرضا (ع) باشد.

وجود ۳۷ امامزاده واجب‌التکریم به ویژه آرامگاه مطهر امامزاده یحیی بن موسی الکاظم (ع)، برادر گرانقدر امام رضا (ع) و نیز شاخصه‌های اخلاقی منحصر بفرد مردم سمنان این شهر را به چهارمین قطب فرهنگی و مذهبی کشور بدل ساخته است.

سمنان با دارا بودن جاذبه‌های گردشگری و تفریحی بسیار می‌تواند روزهای خوشی را در نوروز ۹۴ برای همه هم‌میهنان عزیز رقم بزند.

اینجانب به نمایندگی از تمامی اعضای شورای اسلامی شهر سمنان با گرامیداشت ایام فاطمیه و فرارسیدن بهار طبیعت، حضور یکایک مسافران و زائران امام هشتم را در شهر اخلاق مدار سمنان ارج می‌نهم.

علی همتی - رئیس شورای اسلامی شهر سمنان

بو دیرلی ملتین گوزه گلن صفت لریندن، قوناق سنومه ک، آزادچیلیق، دوروست دانیشماق، مرزله صاحب دورماق و ملی مذهبی دیرلره اعتقاد لاری و اولارین ولایت مسیرینده انقلاب‌هدفلرینین دوغورولماسیناچالیشماقلا ریدیر.

آذربایجان اولکه سی خاص جغرافیایی موقعیتینه گوره مملکتیمیزین حساس و اهمیتلی نقطه لریندن دی. ایرانین مرکزی کویری استان سمنان و هایلله سمنان شهرستانی نین قان ایستی و قوناق سنوه ن ملتی طرفیندن، فخریله سیز بزرگوار آذربایجانلیلاردان دعوت ائلیرم حضرت امام رضا (ع) زیارتی اولان سفریزده، سیزلره میزبانلیق و اسکان شرفی نه صاحب اولاق.

سیزلره و حرمتلی عائله لریره او رثوف و مهربان امامین زیارتچی لری اولاراق، خدمتی، امن و امان بیر سفر، نشه لی و آرامش لی بیر مسافر تین اسبابین فراهم ائله مه سی، ذات احدیتین عنایتلرین دن ساییربخ. گوزلوروخ حضرت امام رضا (ع) زائرلرینین ایقلارینین توزوه، سمنان دا یاشیان هموطنلر یزین گوزونه یاتسین و سیزلرین معنوی نیتلر یزدن بیر پای ثواب دا سمنان ملتینه قسمت اولا.

حضرت فاطمه زهرا (س) شهادت ایامین عزیزله بیپ، تازا ایل بایرامین بوتون ایرانلیلار و ها بنله آذربایجان لی لارا تبریک لیرم. آرزیلیرام تازا ایل سلامت و گوزل گونلرله قارشیزا چیخا. آذربایجانلیلارین تدین و اسلامی تربیتی و بو بویوک ملتین سیاست، اجتماع و مذهبه بول یوندم بیلملری تاریخ بویو اسلامی مملکتیمیزده بیرلیخ و اتحاد معلمی اولوب.

۱۳۹۴ اینجی ایلین بایرامیندا سیز حرمتلی ملتین میزبانلی اولوب و آرزیلیربخ خوش خاطره لر له سیزلرین زیارت ثوابیندا سهیم اولاق. انشالله

حسن سعدالدین فرماندار سمنان

پیام فرماندار سمنان به مسافران نوروزی

مشهد مقدس، توفیق سهیم شدن در زیارت امام هشتم علی بن موسی الرضا (ع) را داشته باشم. خدمت به شما و خانواده‌های محترمتان به عنوان زائران امام رثوف و فراهم کردن سفری ایمن و با آرامش و نشاط و شادابی را توفیقی از عنایات خداوند باری تعالی بر خود می‌دانیم.

منتظریم تا خاک زائران امام رضا (ع) بر چشمان مردم سمنان نشیند و از این نیت معنوی شما ثوابی به مردم استان سمنان نیز رسد. با گرامیداشت ایام شهادت حضرت فاطمه زهرا (س) پیشاپیش سال نو را خدمت همه ایرانیان و به ویژه آذری‌زبانان عزیز تبریک عرض نموده و سالی توام با سلامتی و بهروزی را برایتان آرزو دارم.

تدین و تربیت اسلامی آذری‌ها و پیشرو بودن این مردمان در عرصه‌های سیاسی و اجتماعی و مذهبی همواره الگوی وحدت و انسجام در ایران اسلامی است. میزبان شما بزرگواران در ایام سال نو ۱۳۹۴ در شهرستان و استان سمنان هستیم و امیدواریم با خاطرهای خوش در ثواب زیارت شما سهیم باشیم.

پیام نوروزی فرماندار به زبان آذری

آذربایجان اولکه سی، قوجا مدنیت و دیرلی تاریخی اثرلر و بول لو طبیعی جاذبه لره مالک اولماقلا، مملکتیمیزین ان اهمیتلی گزمه لی ساحه لریندن ساییلیر. آذربایجان لی لار، ایرانین اصیل ملت لریندن دیلر.

آذربایجان ملتی عائله اصالتینه صاحب، دوستلوقدا یول بیر، زور گونلرده شهامتلی و دایانان، وغیرت صفتی نن ادلاتیپلار.

منطقه آذربایجان با برخورداری از تمدن کهن و آثار تاریخی غنی و جاذبه‌های متعدد فرهنگی و طبیعی به عنوان یکی از قطب‌های مهم گردشگری در کشور محسوب می‌شود. آذری‌ها، از اصیل‌ترین افراد ایرانی‌اند.

مردم آذربایجان مردمی با اصالت خانوادگی و در دوستی ثابت قدم، در برابر مشکلات شجاع و مقاوم و به غیرت شهراند. از جمله خصلت‌های ویژه این مردم مهمان‌نوازی، سلحشوری، آزادمنشی، راستگویی، مرزداری و پایبندی به اعتقادات مذهبی و حرکت در مسیر ولایت و تحقق آرمان‌های انقلاب است.

منطقه آذربایجان به علت موقعیت خاص جغرافیایی، یکی از مناطق حساس و مهم کشور است.

اینجانب به نمایندگی از مردم خونگرم و مهمان‌نواز کویر مرکزی ایران، استان سمنان و به ویژه شهرستان سمنان افتخار دارم از شما مردم اصیل ایران اسلامی دعوت نمایم تا با میزبانی و اسکان شما بزرگواران در مسیر مسافرت به

سمنان، جزیره گویش‌ها و لهجه‌ها

۱۹۱ هزار و ۶۱۸ نفر دارد و از غرب به شهرستان گرمسار، از شرق به شهرستان دامغان و از سوی جنوب به استان اصفهان و از شمال به شهرستان ساری در استان مازندران محدود شده است.

حداقل طول شرقی جغرافیایی شهرستان سمنان ۵۲ درجه و ۴۶ دقیقه و حداقل عرض شمالی جغرافیایی ۳۴ درجه و ۱۵ دقیقه و حداکثر ارتفاع شهرستان از سطح دریا ۲ هزار و ۶۵ متر و اختلاف ساعت آن با تهران ۷ دقیقه و ۴۰ ثانیه است.

آب و هوای سمنان جز در نقاط کوهستانی شه میرزاد و فولادمحله و چاشم که از مناطق سردسیر به شمار می‌رود، در فصل تابستان منطقه‌ای خشک و کم آب و در بقیه فصول سال معتدل می‌باشد. یکی از رودخانه دائمی سمنان، رودخانه گل رودبار می‌باشد.

کوشیده‌ایم در این مجال برخی از جاذبه‌های طبیعی و مذهبی شهر و استان سمنان را معرفی کنیم.

اکثر نویسندگان کتاب‌های تاریخی و جغرافیایی بنای شهر سمنان را به طهمورث دیوبند از پادشاهان پیشدادی نسبت می‌دهند. زبان سمنانی به علت ویژگی خاص خود مورد توجه دانشمندان و ایران‌شناسان بسیار قرار گرفته است. این زبان را می‌توان نزدیک به زبان پهلوی دانست که طی دوران‌های گوناگون دست نخورده باقی مانده است.

ایران‌شناسان زیادی چون پروفیسور کریستن سن هوتوم سیندلر، ویلیلم لیکر، ژرژ مورگن و استایرن تحقیقات جامعی درباره زبان سمنانی انجام داده‌اند.

این استان علاوه بر زیبایی‌های طبیعی با سابقه تاریخی چند هزار ساله به دلیل واقع شدن در گذر حوادث ناشی از لشکرکشی‌ها و مهاجرت‌های بین شرق و غرب و مهم‌تر از همه داشتن تاریخ تمدن دیرینه دارای آثار باستانی متعدد دیدنی مربوط به دوره‌های مختلف تاریخ می‌باشد که مبین قدمت کهن آن است. شهرستان سمنان که به مساحت ۲۲ هزار و ۱۹۱ کیلومتر مربع در دامنه جنوبی سلسله جبال البرز واقع گردیده است برابر سرشماری سال ۱۳۸۵ جمعیتی برابر

میدان ارگ

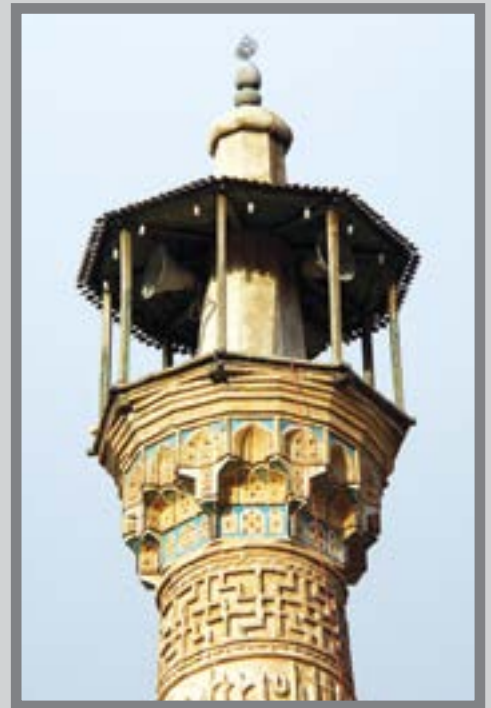
دروازه ارگ که اکنون به میدانی تبدیل شده در شهر سمنان و در خیابان طالقانی واقع است. این دروازه یکی از دو دروازه ارگ حکومتی قدیم سمنان می باشد که توسط حاجی بهمن میرزای بهاءالدوله فرزند فتحعلی شاه قاجار بنا گردیده است. از نوشته کتیبه روی ارگ سمنان برمی آید که ساختمان آن در سال ۱۳۰۲ ه.ق. در زمان سلطنت ناصرالدین شاه قاجار و حکمرانی انوشیروان میرزا حکمران سمنان، دامغان، شاهرود و بسطام به اتمام رسیده است.

دروازه ارگ فعلی در واقع دروازه شمالی مجموعه ارگ دولتی قدیم سمنان بوده است. امروزه از مجموعه ارگ دولتی کهن سمنان چیزی باقی نمانده است زیرا در زمان رضاشاه به هنگام ساخت و ساز خیابان ها و بناهای نو، تمامی این مجموعه، به جز دروازه شمالی آن تخریب شد.

مسجد امام

از مساجد چهار ایوانی دوره قاجار و نمونه کامل معماری این دوران است. مسجد امام در زمان فتحعلی شاه قاجار و به همت حاج سیدحسینی و استادی صفرعلی معمار ساخته شده است. عناصر تشکیل دهنده مسجد را ایوان های متعدد، شبستان های وسیع، حجره ها و کاشی کاری های زیبا و هفت رنگ تشکیل می دهند، ارتفاع ایوان غربی مسجد اما ۱۹/۵ متر می باشد و بزرگتر از ایوان های دیگر مساجد ساخته شده و مزین به کاشیکاری ها و کتیبه های کوفی بنایی و ثلث است. ارتفاع ایوان شرقی ۱۸/۵ متر، ارتفاع دو ایوان رو به شمال و رو به جنوب هر یک ۱۱ متر است.

مسجد جامع

مسجد جامع سمنان یکی از مساجد بسیار قدیمی کشور است. قدیمی ترین سابقه موجود آن به دوره غزنوی می رسد. این بنا یکی از مساجد تک ایوانی است و دارای دو ورودی و سه شبستان می باشد. شبستان شرقی، ستون های مدور و طاق های جناغی و ورودی آن مربوط به دوره قاجار است. در این مسجد مناره زیبایی با ارتفاع ۳۲ متر وجود دارد و با گره چینی آجری مزین گشته و هم چنین با آیاتی چند از کلام الله مجید به خط کوفی مزین شده است. صنایع الدوله در کتاب مرآت البلدان درباره این مسجد می نویسد: در زمان خلافت علی بن ابیطالب (ع)، ایشان فرمودند که از کوفه تا بخارا ۱۰۰۱ مسجد بنا کنند، در حکومت عبدالله بن عمر، ثروتمندان سمنان مسجد کنونی این شهر را ساختند ولی این بنا دارای چندین شکوهی نبود. پس از آن بارها افراد زیادی بر بنای ابتدایی افزودند، مانند گنبد باختری و شبستان شمالی که خواجه ابوسعید سمنانی و خواجه نظام الدین آن ها را در دوران سلطنت سنجر سلجوقی ساختند و شبستان جنوبی را شیخ رکن الدین علاءالدوله سمنانی در زمان وزارت ارغون خان بنا نمود و چون خرابی به وجود آمده بود، در زمان فتحعلی شاه، ذوالفقار خان به تجدید آن پرداخت. مسجد خاوری را خواجه کیقباد بن ملک شرف الدین سمنانی ساخته و ایوان متصل به گنبد را خواجه عزالدین محمد بالیچه سمنانی وزیر میرزا شاهرخ بنا کرده است. مناره مسجد جامع سمنان یکی از منارهای تاریخی ایران متعلق به دوره سلجوقیان به شمار می رود که در گوشه شمال شرقی مسجد جامع قرار دارد. ارتفاع این منار از سطح زمین ۲۰/۳۱ متر می باشد و از روی بام به ارتفاع ۲ متر کتیبه ای با طرح و نقش بسیار زیبا از آجر و با خط کوفی تزئین شده است. این بنا قدیمی ترین منار جنبان ایران می باشد. در مرکز این منار محوری چوبی قرار دارد که با تکان دادن آن کل منار حرکت می کند.

خانه تدین

خانه تدین از خانه های باارزش دوران قاجار است که در خیابان طالقانی شهر سمنان واقع گردیده و به صورت دو بخش بیرونی و اندرونی شامل قسمت های تابستانی و زمستانی، همچنین تعدادی اتاق کوچک و بزرگ می باشد. بنای فعلی خانه تدین اکنون به عنوان محل اداره میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری شهرستان سمنان و خانه صنایع دستی مورد استفاده قرار گرفته است. بادگیری بلند زینت بخش این بنای تاریخی است.

بازارچه صنایع دستی

اداره میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری شهرستان سمنان با همکاری هنرمندان خانه های صنایع دستی اقدام به راه اندازی بازارچه های صنایع دستی در جمعه های هر هفته کرده است.

همچنین در خانه های صنایع دستی در ایام عید بازارچه های فروش دایر می باشد. ضمناً در صورت همکاری شهرداری با اداره میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری شهرستان بازارچه صنایع دستی در پارک ۱۷ شهریور در ایام عید دایر می باشد.

برج چهل دختران

۶

از بناهای تاریخی در شهر سمنان، برج چهل دختران است که در اواسط خیابان حکیم الهی و بر سر راه شهر به محلات ثلاث (کوشمغان، زاوغان و کدیور) و بین محله کوشمغان و زاوغان سمنان واقع شده و به صورت بقعه کهنه و قدیمی و نیمه مخروبه‌ای است که به نام چهل دختران نیز خوانده می‌شود. وجه تسمیه این برج چنین است: عده‌ای از مردم سمنان معتقدند برج مذکور را چهل دختر که دست از تعلقات دنیوی کشیده و تارک دنیا شده بودند، با گل و خشت ساخته‌اند. قدر مسلم این است که تاریخ بنای برج یا آتشکده به زمان قبل از اسلام برمی‌گردد.

همانطور که نام کوشمغان (کوشک مغان) و زاوغان (زوا به مغان) که در نزدیکی برج قرار دارد، برمی‌آید و با توجه به مقام مغ که پیشوای زرتشتیان بود، می‌توان اطمینان داشت که برج مذکور زمانی آتشکده و یکی از اماکن متبرکه زرتشتیان بوده است. این بنا به صورت برج هشت ضلعی است که هر ضلع آن در خارج ۴/۵ و در داخل ۲/۸۰ متر است. ارتفاع برج در بعضی قسمت‌ها ۱۰ متر و در قسمت‌های نسبتاً سالم دیگر به ۱۲ متر می‌رسد. ضخامت دیوار تقریباً ۵۰ - ۶۰ سانتی‌متر است. به عقیده مردم سمنان، برج چهل دختر یکی از بناهای شوهر یاب

۷

بازار سمنان

این بازار زیبا از بناهای دوره قاجار بوده که بر روی طاق‌های جناغی زیبایی استوار شده است. نور داخل بازار به وسیله نورگیرهای شیشه‌ای بزرگی که بر بالای هر طاق ساخته شده است تامین می‌شود. این مکان از اماکن تجاری بسیار مهم گذشته و حال حاضر سمنان است. بازار سمنان از خیابان شهدا شروع و تا خیابان امام خمینی ادامه می‌یابد.

۸

تکیه پهنه

این بنا که متعلق به دوران قاجار است در دو طبقه ساخته شده و طبقه اول را مغازه‌ها و حجره‌ها تشکیل می‌دهد و طبقه دوم ویژه طبقه اشراف و بانوان بوده است و به صورت ایوان می‌باشد. دور تادور و سردر مغازه‌ها و ایوان‌ها، کاشی‌کاری‌های زیبایی ساخته شده است.

تیمچه پهنه

این بنا نیز متعلق به دوران قاجار است که در جوار مسجد امام و تکیه پهنه سمنان بنا گردیده است. این تیمچه دارای سه طبقه بوده که با کاربری تجاری مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۸

موزه سکه

موزه مهر و سکه کومش، نخستین موزه تخصصی سکه و مهر در استان سمنان است که همزمان با هفته میراث فرهنگی و روز جهانی موزه‌ها در ۲۸ اردیبهشت ۱۳۹۲ به همت سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان سمنان و مشارکت بخش خصوصی گشایش یافت. این موزه واقع در تیمچه پهنه است.

موزه گرمابه پهنه

این بنا که به عنوان گرمابه مورد استفاده قرار می‌گرفته در مجاورت راسته بازار قدیم شهر در خیابان طالقانی و در تکیه‌ای به نام تکیه پهنه واقع شده است. بنا در زمان سلطنت میرزا ابوالقاسم بابر خان (پادشاه دوره تیموری) و به دستور وزیرش خواجه غیاث‌الدین محمد بن خواجه تاج‌الدین بهرام سمنانی ساخته شده است. بنای گرمابه پهنه در حال حاضر به موزه باستان‌شناسی تغییر کاربری یافته است.

۹

۱۱

خانه کلانتر

این بنا متعلق به اواسط دوره قاجار بوده و در قسمت جنوبی سمنان در محله اسفنجان و در نبش میدان ابودر (پاچنار) واقع است. بنا متعلق به خانواده رجبی (کلانتر وقت سمنان) بوده است.

بنا دارای یک حیاط مرکزی و باغچه و فضاهایی از جمله راهرو، اتاق‌های تابستانی و زمستانی، بادگیر و... می‌باشد. یک بادگیر بلند و منحصر بفرد در روی قسمت جنوبی است که از روی سقف قسمت تابستان نشین بیرون آمده است.

کاروان سرای شاه‌عباسی لاسجرد، روستای لاسگرد، سمنان (صفویان)

۱۲

در ۳۶ کیلومتری سمنان و در روستای لاسجرد کاروان‌سرای آجری بسیار بزرگی از بناهای زمان شاه‌عباس اول صفوی قرار دارد. این کاروان‌سرا که در سمت جاده سمنان به تهران واقع شده، دو ایوانی است و حیاطی وسیع دارد. طول حیاط از شمال به جنوب ۳۶ متر و عرض آن از شرق به غرب ۳۱/۵ متر است که اطراف آن را ۲۴ حجره احاطه نموده است که حجره‌ها با کمی اختلاف قرینه یکدیگرند. دو ایوان بلند و بزرگ در غرب و شرق رباط ساخته شده است که با درگاه کوتاه و چند پله به دالان‌های چهارگانه پشت مربوط می‌شود. سقف این ایوان طاق ضربی بزرگی است که تزئینات مربع شکل تودر تو دارد. در چهار گوشه کاروان‌سرا، چهار مدخل ورودی با تاق‌های قوس‌دار به چشم می‌خورد که حیاط را به دالان متصل می‌کند. در تقاطع دالان‌ها و روبروی مدخل‌های ورودی، باراندازهایی قرار دارد که به اندازه ۱/۳۵ متر از کف دالان بلندتر است. در قسمت بالای سردر کاروان‌سرا یک فرورفتگی مشاهده می‌شود که احتمالاً جای کتیبه یا سنگ نوشته بوده است، که امروزه اثری از آن وجود ندارد. طرح خارجی کاروان‌سرا نیز مستطیل شکل است. فقط نمای شرقی آن که به موازات جاده تهران - سمنان است، نمانده است.

مصالح به کار رفته در این کاروان‌سرا شامل آجر و سنگ، ملات گچ و ساروج و خاک گچ و پایه‌های اضلاع خارجی رباط از سنگ است. این کاروان‌سرا، در سال‌های متمادی بارها ویران و مرمت شده است. آخرین بار توسط حاج علی نقی کاشانی تاجر معروف وقت تعمیر شد.

۱۳

قلعه کوشمغان سمنان

قلعه کوشمغان یکی از آثار قدیمی محله کوشمغان است که در ۳ کیلومتری غرب سمنان قرار دارد. محله کوشمغان به همراه محله‌های زاوغان و کدیور سه محله بسیار کهن و قدیمی شهر سمنان را تشکیل می‌دهند که محلات ثلاث نامیده می‌شوند. قلعه کوشمغان در گذشته دارای یک خندق بوده است و مردم با استفاده از تخته پل وارد قلعه می‌شدند. در حال حاضر خندق اطراف قلعه تا حدودی سالم باقی مانده است. در قلعه که از گذشته باقی مانده از سنگ یکپارچه تشکیل شده است. تا چند دهه پیش تعدادی خانواده در داخل قلعه زندگی می‌کردند.

به نظر می‌رسد در گذشته بزرگان زر تشتی در این محل ساکن بودند و احتمالاً آتشکده آنان نیز در داخل قلعه بوده است به همین سبب این منطقه با نام کوشک مغان خوانده شده که در اثر کثرت استعمال به صورت کوشمغان در آمده است.

۱۴

قلعه‌های سارو

و طبقه سوم که دارای معبد و حمام سکونت سربازان مدافع و بزرگان قلعه بوده است.

از موارد جالب توجه در این قلعه، بردن آب چشمه کلاته سارو به بالای قلعه بوده است. با تسطیح زمین آب چشمه‌ای که در حدود چند صد متر از قلعه پایینتر بوده است، به بالای قلعه می‌رسید و مورد استفاده قرار می‌گرفت.

چهار گوش هر یک از قلعه‌های سارو، برج‌هایی به منظور دیده‌بانی ساخته شده که بسیار جالب توجه و دیدنی است. تاریخ بنای اولیه قلعه‌های سارو را به دوره پیشدادیان و کیانیان نسبت دهند، ولی در زمان‌های مختلفی چون دوره اشکانیان و اسپهبدان طبرستان، این قلعه‌ها پایگاه‌های مهم آنها بود و مورد استفاده قرار می‌گرفت. همچنین این قلعه‌ها به مدت دو قرن مرکز تجمع افراد فاعل فرقه باطنیان بود.

در ۱۰ کیلومتری شمال شرقی سمنان در نقطه‌ای کوهستانی به نام سارو آثار دو قلعه بسیار محکم و تسخیرناپذیر موجود است که طرز ساختمان و انتخاب محل بنای آنها قابل توجه و در خور تحقیق است. این قلعه در دو طرف کلاته یا مزرعه سارو که چشمه ساری زیبا است واقع شده‌اند. قلعه شمالی بر اثر گذشت زمان و بروز سوانح طبیعی و خرابکاری افراد گنج‌یاب تا اندازه‌ای ویران شده و خالی از سکنه است، ولی اسکلت محکم آن ابهت خاصی به این دره بخشیده است.

قلعه جنوبی که بر روی قلعه بسیار بلندی بنا شده، به قدری محکم تسخیرناپذیر بود که یکی از مهم‌ترین قلعه‌های دفاعی شرقی ایران محسوب می‌شد. ظاهراً ساختمان قلعه سه طبقه بوده است و چنین به نظر می‌رسد که طبقه اول آن جای چارپایان و طبقه دوم محل سکونت رعایا و خانواده آنان

کاروان سرای شاه سلیمانی آهوان (صفویان)

۱۵

این کاروان‌سرا که در روستای آهوان در ۴۲ کیلومتری شرق سمنان واقع است، در سال ۱۰۹۷ هجری در زمان شاه سلیمان صفوی برای استراحت زائرین امام هشتم که از سمنان و آهوان به مشهد مشرف می‌شدند ساخته شد، اما به غلط کاروان‌سرای شاه‌عباسی نام گرفت. کاروان‌سرای شاه سلیمانی آهوان دارای حیاط وسیع مستطیل شکل به طول ۴۰ متر و عرض ۳۲ متر و چهار ایوانی است. جمعاً در اطراف حیاط ۲۴ اتاق احداث شده است که ابعاد آن به ترتیب ۳/۳۵ و ۲/۹۰ متر است.

بر سر رباط مذکور کتیبه‌ای از سنگ مرمر نصب بود که متأسفانه در سال‌های قبل ریخته شد. رباط شاه سلیمانی آهوان مانند بیشتر کاروان‌سراهای دیگر مدتی محل پاسگاه زاندارمیری بود و در حال حاضر قسمتی از آن به آغل گوسفندان دامداران تبدیل شده است.

□ پارک‌ها

۱. **پارک جنگلی سوکان:** این پارک به عنوان بزرگ‌ترین پارک جنگلی سمنان در ابتدای جاده سمنان-دامغان واقع شده است و در تمامی ساعات شبانه‌روز خدمات ویژه‌ای برای مسافران در این پارک فراهم شده است. مجتمع توریستی-تفریحی ایران باستان نیز با دارا بودن سوئیت‌های اقامتی و رستوران در این پارک واقع شده است.

۲. **پارک ۱۷ شهریور:** این پارک همه‌ساله به عنوان محلی مناسب برای اسکان مسافران مورد استفاده قرار می‌گیرد. افزون بر آن که مکان‌هایی برای چادر زدن در این پارک وجود دارد دو کلینیک پزشکی، عابریاتک و کافی‌شاپ نیز در نزدیکی این پارک قرار دارد.

۳. **پارک شقایق:** این پارک با سرانه فضای سبز مناسب ۱۰۰ هکتاری بزرگ‌ترین پارک سمنان محسوب می‌شود که با دارا بودن فضای سبز و آبنماهای زیبا محیطی دلچسب را برای مسافران فراهم ساخته است. فست‌فود، شهر بازی کودکان و مسیرهای دوچرخه‌سواری از جمله امکانات این پارک است.

۴. **پارک ۸ شهریور:** این پارک دومین پارک بزرگ سمنان است که مهم‌ترین ویژگی آن نزدیکی به ایستگاه راه‌آهن محسوب می‌شود. پارک ۸ شهریور با درختان انبوه کاج و محیطی سرسبز و پوشیده شده فضای مناسبی برای استراحت و اقامت مسافران است.

۵. **شهر بازی سیمرغ:** پارک سیمرغ شهر سمنان به مساحت ۸۰ هکتار در ورودی غربی سمنان واقع شده است. پارک شهر بازی سیمرغ سمنان شامل فضای بازی کودکان، پیست کار تیگ، استخر با امکان قایق‌سواری، آلاچیق‌ها و سوئیت‌های اقامتی است. سوئیت‌های پارک سیمرغ در تمامی ساعات شبانه‌روز پذیرای مسافران است. **افزون بر این امکانات، مدارس بسیاری نیز در سطح استان سمنان برای اسکان مسافران فراهم شده است که فهرستی از این مراکز را در جدول زیر می‌خوانید.**

مراکز اقامتی و پارک‌های سمنان را بشناسیم

□ هتل‌ها و مهمانسراها

اقامت در این هتل به آدرس مهدی شهر، منطقه گردشگری دربند، نرسیده به غار دربند مراجعه کنند.

۳. **مهمانسرای جهانگردی:** این مهمانسرا دارای ۲ سوئیت و ۳۴ اتاق است. مهمانسرای جهانگردی سمنان، در بلوار بسیج، جنب جهاد کشاورزی استان سمنان واقع شده است.

۴. **هتل قدس:** این هتل نیز در ایام مختلف آماده خدمات‌رسانی به مسافران است. مسافران می‌توانند برای اقامت در این هتل به آدرس بلوار قدس، نرسیده به میدان امام رضا (ع) مراجعه کنند.

۱. **هتل سنگسر:** هتل سنگسر در ۱۵ کیلومتری سمنان و در منطقه بیلاقی و خوش آب و هوای مهدیشهر و در دامنه رشته‌کوه البرز واقع شده است. شما می‌توانید برای اقامت در این هتل به مهدیشهر، خیابان صاحب‌الزمان (ع)، نبش خیابان بهشتی مراجعه کنید.

۲. **هتل دربند:** این هتل در زمینی با چهار هزار مترمربع زیربنا و در منطقه نمونه گردشگری دربند مهدیشهر ساخته شده است. این هتل مدرن دارای ۲۲ اتاق و سوئیت می‌باشد. مسافران می‌توانند برای

همه‌ساله با فرارسیدن ایام نوروز خیل کثیری از مسافران به شهر و استان سمنان سفر می‌کنند و مدتی را در این شهر می‌گذرانند. امسال نیز همچون سال‌های گذشته مراکز اقامتی بسیاری برای اسکان مسافران آماده شده است. مسافران در ایام نوروز می‌توانند از خدمات اقامتی و رفاهی در ۱۰۰ مدرسه و ۴۰ مسجد بهره‌مند شوند. افزون بر این مراکز دیگری نیز آماده خدمات‌رسانی به مسافران هستند که در ذیل به برخی از آن‌ها اشاره می‌شود:

پایگاه‌های مرکزی اسکان تحت نظارت آموزش و پرورش

ردیف	نام شهر	پایگاه اسکان	نشانی پایگاه	تلفن پایگاه
۱	شاهرود	پایگاه شماره ۱	میدان آزادی - بلوار آزادی - مدیریت آموزش و پرورش	۰۹۱۹۵۹۹۳۰۹۸
۲	شاهرود	پایگاه شماره ۲	میدان هفتم تیر - دبیرستان الزهرا (س)	۰۹۱۹۵۹۹۳۰۹۶
۳	شاهرود	پایگاه شماره ۳	خیابان امام خمینی (س) - خیابان سامان - خانه معلم	۰۹۱۹۵۹۹۳۰۹۴
۴	سمنان	مجتمع دامغانیان	میدان کوثر - جنب دبیرستان کوثر	۰۲۳-۳۲۴۲۵۷۲۲
۵	سمنان	هنرستان شهید عباس‌پور	بلوار قدس - روبروی هلال احمر	۰۲۳-۳۲۳۴۵۴۵۰
۶	گرمسار	آموزش و پرورش گرمسار	میدان معلم - آموزش و پرورش گرمسار	۰۲۳-۳۴۲۴۴۴۱۰۶
۷	گرمسار	شهدای گمنام ایوانکی	میدان امام خمینی (س) - آموزشگاه شهدای گمنام	۰۲۳-۳۴۵۲۰۶۶۵
۸	دامغان	کانون امام خمینی (س)	بلوار شهید مفتح - کانون امام خمینی (س)	۰۲۳-۳۵۲۴۲۶۱۷
۹	آرادان	آموزشگاه سمیه	بلوار انقلاب - روبروی کلانتری مرکزی	۰۲۳-۳۴۵۴۲۹۴۹
۱۰	امیرآباد	آموزشگاه آیت‌الله حائری	روستای صید آباد - جنب جاده اصلی	۰۲۳-۳۵۳۸۶۴۲۹
۱۱	امیرآباد	آموزشگاه نظام‌الملک	روستای معلمان	۰۲۳-۳۳۳۴۹۳۵۵
۱۲	بسطام	آموزش و پرورش بسطام	بسطام - آموزش و پرورش شهرستان بسطام	۰۲۳-۳۲۵۲۲۷۷۰ ۰۲۳-۳۲۵۲۳۰۸۲
۱۳	بیارجمند	آموزشگاه فجر نور	میدان قدس - دبیرستان فجر نور	۰۲۳-۳۲۶۷۳۰۵۰
۱۴	سرخه	دبیرستان آسیه	بلوار انقلاب - خیابان ارسطو - نرسیده به میدان آزادی	۰۲۳-۳۳۶۱۳۲۶۵ ۰۲۳-۳۳۶۱۱۶۶۵
۱۵	مهدی‌شهر	آموزش و پرورش مهدی‌شهر	میدان شهدا - آموزش و پرورش مهدی‌شهر	۰۲۳-۳۳۶۲۲۱۶۱
۱۶	میامی	آموزشگاه توحید	میامی - میدان امام رضا (ع)	۰۲۳-۳۲۶۲۲۵۰۷

باتور سمنان گردی در ایام نوروز همراه شوید

تورهای سمنان گردی با هدف معرفی ظرفیت‌های تاریخی، گردشگری، و زیارتی شهر سمنان برای دومین سال متوالی از بیست و هشتم اسفندماه ۹۳ تا چهاردهم فروردین‌ماه ۹۴ برگزار می‌شود. این تورها با استقرار ۴ ایستگاه و اختصاص ۴ اتوبوس شهری در کوشک امام رضا (ع)، پارک ۱۷ شهریور، پارک سوکان و میدان امام علی (ع) آماده خدمات‌رسانی به مسافران نوروزی و شهروندان سمنان می‌باشد. در جریان برگزاری این تورها قرار است مسافران نوروزی از بافت تاریخی سمنان، امامزاده یحیی (ع)، مسجد امام، مسجد جامع، مسجد زاوگان، بازار سمنان، موزه سکه، موزه گرمابه، تکیه پهنه، خانه‌های طاهری و داوودی و تدین و دروازه تاریخی ارگ سمنان بازدید کنند. پیش‌بینی می‌شود در هر ایستگاه به طور روزانه سه سفر انجام شود که مدت هر سفر ۹۰ دقیقه خواهد بود. در تورهای سمنان گردی سال ۹۴ که با مشارکت سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری سمنان، سازمان میراث فرهنگی شهرستان سمنان و آژانس‌های مسافرتی شهر سمنان برگزار خواهد شد بسته‌های فرهنگی ویژه‌ای به تمامی گردشگران اهداء و از همه آنان پذیرایی به عمل خواهد آمد. از تفاوت‌های برنامه سمنان گردی سال ۹۴ با سال قبل اضافه شدن دو ایستگاه و همچنین حضور راهنمای گردشگر در این برنامه است. شهروندان سمنانی نیز می‌توانند هم‌روزه با همراهی خانواده‌های خود از برنامه سمنان گردی بهره‌مند شوند.

غار دربند

غار دربند مهدیشهر جاذبه‌ای گردشگری با قدمتی معادل ۱۲۰ میلیون سال متعلق به دوره کرتاسه از دوران سوم زمین شناسی سوم، جزء غارهای آهکی باتوده‌ای سفید خاکستری چرکدار و باشکل عمومی بیضوی است. غار دربند یکی از بزرگ‌ترین غارهای آهکی ایران است که در ۲ کیلومتری شمال منطقه گردشگری دربند واقع در شهر مهدیشهر، مرکز شهرستان مهدیشهر در استان سمنان قرار گرفته است.

غار دربند مهدیشهر به علت نزدیکی به مهدیشهر و قریه دربند محل سکونت و اختفا بوده و افسانه‌ها و داستان‌های بسیاری پیرامون طول غار، کشف آثار قدیمی و نوع تشکیل غار در بین بومیان منطقه رواج دارد. تنها آثار به دست آمده مورد تأیید تکه‌های شکسته ظروف سفالی است که قدیمی‌ترین آن‌ها متعلق به هزاره اول و طی گمانه زنی‌های باستان شناسان در سال ۹۰ درون غار به دست آمده است. این غار در دامنه جنوبی کوه لهر در ارتفاع دو هزار و ۵۸۰ متری از سطح دریا واقع شده است، طول غار ۱۱۴ متر و عرض آن از ۲۰ تا ۵۸ متر متفاوت است. ارتفاع سقت تا کف در کمترین نقطه برابر ۲۰۴۰ و در بلندترین نقطه برابر ۲۸۵ متر است.

برای دسترسی به این غار زیبا تنها یک راه وجود دارد. بعد از عبور از مهدیشهر و سیری کردن حدود دو کیلومتر به سمت شهیرزاد در سمت چپ جاده ای به سمت شمال کوهی وجود دارد که در ابتدای آن تابلوی غار تاریخی دربند خودنمایی می کند. پس از طی کردن جاده خاکی که به سمت شمال در دامنه کوه ایجاد شده است باید از پله‌ها بالا بروید تا به دهانه ورودی غار برسید. در ابتدا دالان ورودی است که ۱۴ متر طول دارد و سپس به درب ورودی می رسید. فاصله انتهایی غار از درب حدود ۱۰۰ متر و عرض آن هفت تا ۳۰ متر و ارتفاع آن از دو تا ۲۵ متر متغیر است. چکیده‌های عظیم در ردیف‌های منظم پشت سر یکدیگر قرار گرفته‌اند و ارتفاع هر کدام از آن‌ها از چهار تا ۱۴ متر متغیر است. پس از طی حدود ۷۰ متر روبروی شما یکی از بلندترین چکیده‌های غار با ارتفاعی برابر ۱۴۰۴ متر قرار دارد. روبروی شما نیز دیواری آهکی قرار دارد که طول آن ده متر، ضخامت آن ۷۵ سانتی متر تا ۱۵ متر و ارتفاع آن هفت تا ۱۰ متر متغیر است. این دیوار که به سمت چپ غار تمایل دارد ادامه دهید از حاشیه حوضچه آب می‌گذرید تا به قسمت خشک و مسطح انتهایی غار می‌رسید. سطح انتهایی غار کمی لغزنده و کف آن از خاک پوشیده شده است. این غار به علت ستون‌های آهکی عظیم و همچنین سهولت دسترسی پیمایشی یکی از غارهای دیدنی استان سمنان به شمار می‌رود.

بزرگ‌ترین باغ گردوی جهان

شرکت کشت و صنعت شهیرزاد یا بزرگ‌ترین باغ گردوی جهان واقع در شهیرزاد ابتدای جاده ساری یکی از جاذبه‌های توریستی شهیرزاد است این باغ بزرگ با همت مردم شهیرزاد دشت‌های شرقی این شهر به زیر کشت رفت. با تأیید فائو (سازمان خوار و بار جهانی) شهیرزاد دارای بزرگ‌ترین باغ گردوی جهان به وسعت ۷۵۰ هکتار است. مهم‌ترین ویژگی گونه‌های گردوی این باغ که به تأیید پروفیسور ژرمن فرانسوی هم رسیده، خوشه‌ای بودن آن است. پرفیسور ژرمن از کارشناسان معتبر فائو وابسته به سازمان ملل متحد ضمن بازدید از این شرکت و شهیرزاد اذعان نمود که طرح عظیم کشت و صنعت و انجام طرح درخت گردو از جالب‌ترین و مهم‌ترین طرح‌ها در این زمینه بوده و شهیرزاد علاوه بر وجود درختان زیاد این مکان دارای دو سد آبی نیز می‌باشد.

شهیرزاد

بهشت کویر و نگین زمردین بر حلقه انگشتی شهرهای حاشیه کویر مرکزی ایران است، سبز جامه‌ای بر قامت باشکوه طبیعت و تابلویی چشم نواز و دلغریب با قلم نقاش چیره دست عالم هستی و شهری زیبا، باصفا و تاریخی در ۲۰ کیلومتری شمال شهر سمنان مرکز استان کویری در دامنه‌های جنوبی کوه‌های سر به فلک کشیده البرز شرقی با فاصله کمتر از ۲۳۰ کیلومتری تهران که قدمت آن به روایت مورخین در کتب معتبر به عهد باستان می‌رسد. باغ‌های منطقه کوهستانی شهیرزاد، یکی از منابع مهم درآمد مردم است. گردو نخستین گزینه باغداری و کشاورزی در این شهر محسوب می‌شود. پس از آن درختهای

سر بلند سپیدار و چنار، کوجه و برزن شهیرزاد را به کوجه باغ‌های منحصر به فردی تبدیل کرده است. درختان سر به فلک کشیده و کهنسال چندین هزار ساله نظیر گردو، چنار و درختانی نظیر تبریزی و بید مجنون مناظر بسیار زیبا و دلغریبی را در این شهر پدید آورده و استاد و نقاش چیره دست طبیعت تابلوی زیبایی را در این بخش از کشور آفریده که چشم هر بیننده‌ای را به خود جلب می‌کند. شهیرزاد دارای چندین قله و تپه است که بلندترین قله شهیرزاد با ارتفاع ۳۸۱۰ متر، «نیزوا» نام دارد که در دهستان چشم بخش شهیرزاد قرار گرفته است. سه قلعه تاریخی شیر قلعه، قلعه شیخی و دژ وهل از قلاع مهم این شهر است.

شهیرزاد را بهشت گم شده بر بام ایران و نگین و بهشت کویر می‌نامند و این لقب زیننده آن است، که در میان بیابانی خشک چون گل سرخی

منطقه حفاظت شده پرور

حرکت از سمت غرب و شمال از آن خارج می‌شود و یکی از شاخه‌های رودخانه تجن را تشکیل می‌دهد. بخش‌های وسیعی از منطقه حفاظت شده پرور را جنگل‌های ارس (گیاه) و هیرکانی دربر گرفته است. روستاهای رودبارک، پرور، کاورد، تمام، تلاجیم، فینسک و ملاده در آن قرار دارند. چشم‌اندازهای طبیعی، انواع گونه‌های جانوری شامل خرس، گربه وحشی، بیلاق‌های متعدد، انواع گیاهان دارویی و بناهای تاریخی گوناگون و کاخ ابراهیم‌خان در ملاده از جاذبه‌های گردشگری منطقه است.

درخت گردوی کمان رستم

۲ شاخه و متفان بوده و زیبایی خاصی در آن جلوه‌گر شده و به دلیل همین تاج زیبا، در بین اهالی بومی منطقه شهیرزاد به نام درخت گردوی کمان رستم نامیده می‌شود. این درخت حدود ۱۵ متر ارتفاع دارد و تاج کمائی آن از ارتفاع سه متری آغاز می‌شود.

سرزنده و شاداب، خودنمایی می‌کند. این شهر به عنوان شهر نمونه گردشگری معرفی شده است. استان سمنان از گرم‌ترین استانهای کشور محسوب می‌شود و نام استان سمنان بیشتر با کویرعجین شده است و وجود طبیعتی بکر و جنگلی در فاصله ۲۰ دقیقه‌ای از مرکز سمنان، هر گردشگری را به خود جلب می‌کند.

این شهر از طبیعتی زیبا و پوشش گیاهی سرسبز تشکیل شده است و میانگین دمای سالیانه آن ۱۱ درجه سانتیگراد است که بین ۱۶ درجه زیر صفر سردترین و ۲۴ درجه بالای صفر در گرم‌ترین ماه سال متغیر است. اختلاف ارتفاع سمنان و شهیرزاد از سطح دریا بیش از هزار متر است و این امر از عجایب طبیعت استان سمنان است که در فاصله ۲۰ کیلومتری تا این اندازه اختلاف دما وجود دارد بر همین اساس بی جهت نیست که شهیرزاد را بهشت کویر نیز نامیده‌اند.

روستای ملاده

فاصله روستای ملاده تا مرکز بخش (شهیرزاد) ۶۰ و تا مرکز استان (سمنان) ۷۶ کیلومتر است. روستای ملاده، با مختصات جغرافیایی ۵۳ درجه و ۲۴ دقیقه طول شرقی و ۳۶ درجه و ۲ دقیقه عرض شمالی، در شمال شهر سمنان واقع شده است. برای رفتن به ملاده نیاز است تا ابتدا از شهیرزاد عبور کرده و به جاده ساری بروید. ملاده از سطح دریا ۱۷۷۰ متر ارتفاع دارد. آب و هوای آن در بهار و تابستان معتدل و در زمستان سرد و پربرف است. رودخانه سفیدرود که در زبان محلی آن را اسبه رو می‌نامند، در شمال روستا جریان دارد. کاخ ابراهیم خان یا شکارگاه ملاده، شامل دو عمارت بزرگ است که از مهم‌ترین جاذبه‌های تاریخی این روستا به شمار می‌آید. این مجموعه زیبا، در شمال شرقی روستا واقع شده و شامل دو بنای باشکوه است که در دو سمت شرق و غرب محوطه، به فاصله ۵۰ متر و در مقابل یکدیگر ساخته شده‌اند. هر یک از عمارت‌ها در دو طبقه مجزا بنا شده‌اند که هر طبقه متشکل از تعداد زیادی اتاق و راهروهای ارتباطی است. این عمارت‌ها، سقف شیروانی با پوشش گالوانیزه دارند.

معماری این بناها، زیبایی خاصی دارند. گچبری و طاق نماهای روی دیوار اتاق‌ها و ایوان‌ها، با نقاشی‌های زیبا و شومینه‌های کوچک، زینت داده شده‌اند. این مجموعه، حیاطی بزرگ با انبوهی از درختان متنوع دارد. عمارت به شخصی به نام ابراهیم خان از احکام منطقه، تعلق داشته است و در حال حاضر، به عنوان آثار باستانی به ثبت محلی رسیده است.

سمنان امروز :::: هفته نامه اجتماعی،
فرهنگی، ورزشی شهرداری سمنان
ویژه نامه گردشگری سمنان | اسفند ۹۳

صاحب امتیاز و مدیر مسئول: **علی اکبر عاطفیان**

چاپ: **چاپخانه گلرین**

نشانی: **سمنان - بلوار قدس - شورای اسلامی شهر سمنان - سمنان امروز**

شماره تماس: **۳۳۴۵۹۵۴ - ۰۲۳**

پایگاه اینترنتی: **www.SemnanFarda.ir**

پست الکترونیک: **SemnanEmroz@gmail.com**

امامزاده یحیی بن موسی الکاظم (ع) برادر امام رضا (ع)

به مرو جزو همراهان حضرت بوده و وقتی به سمنان می‌رسد حضرت رضا (ع) جهت ارشاد مردم این سامان برادر خود حضرت یحیی (ع) را در سمنان مأمور این مهم می‌نماید. بعد از شهادت حضرت امام رضا (ع) به تحریک مأمون خلیفه عباسی حضرت یحیی (ع) نیز در سمنان به شهادت می‌رسد و در محل کنونی به خاک سپرده می‌شود. منقول است: حضرت یحیی (ع) فرزند بلافضل حضرت موسی بن جعفر (ع) در سنه ۱۷۸ هجری در مدینه منوره دیده به جهان گشود. ایشان پنج‌ساله بودند که امام موسی بن جعفر به شهادت رسیدند.

در مرکز بافت قدیم شهر سمنان و در انتهای بازار جنوبی (حضرت) و در ضلع جنوب غربی تکیه معروف پهنه، بقعه‌ای با بارگاه رفیع و مجلل به نام حضرت امامزاده یحیی (ع) وجود دارد. به شهادت این شهراشوب در مناقب و صاحب عمده الطالب و کشف الغمه و کتب دیگر و تأیید مرحوم حضرت آیت الله علامه حائری مازندرانی که سال‌ها در جوار بقعه سکونت داشته پس از تحقیقات لازم، صاحب بقعه فرزند بلافضل حضرت موسی بن جعفر (ع) امام هفتم شیعیان است که در سال ۱۹۸ هجری قمری هنگام مسافرت حضرت علی بن موسی الرضا (ع) از مدینه

بقعه پیغمبران سام‌النبی (ع) و لام‌النبی (ع)

مدفونین در این بقعه دو نفر به اسامی «سام» و «لام» از فرزندان حضرت نوح پیغمبرند که مشهور به «سام‌النبی» و «لام‌النبی» هستند. در سال ۱۳۷۲ با پیگیری‌های هیئت امنا و مساعدت فرمانداری و کمک‌های علاقمندان به آستانه، چهار اتاق اسکان موقت زائرین در منتهی الیه جاده (پایین کوه) احداث و توسط اداره بهداشت محیط، امکانات بهداشتی نیز در این زائرسراها فراهم شده است. علاوه بر این در سال ۸۵ تعداد شش باب زائرسرای جدید جنب بقعه متبرکه به ابعاد ۳×۴ و در ضلع شمالی بقعه حسینی‌ها به مساحت ۵۰ متر مربع احداث شده است.

امامزاده اشرف (ع)، نواده امام سجاده (ع)

حضرت امامزاده علی اشرف از نوادگان حضرت امام زین‌العابدین (ع) است. نام شریفش علی اشرف، فرزند عمر اشرف بن امام زین‌العابدین (ع)، از علمای علم حدیث بوده است. وی جد اعلی‌ مادر سیدمرتضی و سیدرضی (گردآورنده نهج البلاغه) است و ناصر کبیر، پادشاه دیلم و طبرستان فرزند اوست. بقعه متبرکه حضرتش در خیابان امام حسین (ع) زاوگان و در غرب شهر سمنان واقع شده است.

امامزاده علی بن جعفر (ع)

این امامزاده فرزند امام جعفر صادق (ع) است. بنای امامزاده مربوط به دوره صفوی - دوره قاجار است و در سمنان، باغ فیض واقع شده است. این اثر در تاریخ ۸ خرداد ۱۳۷۸ با شماره ثبت ۲۳۳۹ به عنوان یکی از آثار ملی ایران به ثبت رسیده است.

امامزاده سید المرسلین (ع)

این امامزاده رانیز از نوادگان امام زین‌العابدین (ع) می‌خوانند. بنای امامزاده سید المرسلین (ع) مربوط به دوره قاجار است و در سمنان، محله قدیمی کوشمغان، خیابان حکیم‌الهی واقع شده و این اثر در تاریخ ۱۰ مهر ۱۳۸۰ با شماره ثبت ۴۱۴۲ به عنوان یکی از آثار ملی ایران به ثبت رسیده است.

امامزاده سید جلال (ع)

وی یکی معصوم‌زادگانی است که همچون سایر سادات سجادی و ابوالفضل‌ی به زاوگان سمنان آمده و در این محله ساکن شده است.

امامزاده سید اسد (ع)

این امامزاده نیز از نوادگان امام سجاده (ع) است. بنای امامزاده سید اسد مربوط به دوره قاجار است و در سمنان، محله کوشمغان، از محلات ثلاث سمنان واقع شده و این اثر در تاریخ ۲۵ اسفند ۱۳۸۰ با شماره ثبت ۵۶۴۹ به عنوان یکی از آثار ملی ایران به ثبت رسیده است.

امامزادگان علویان (ع)

در محلات سمنان، خیابان خرمشهر، بقعه بزرگ و تاریخی وجود دارد که به امامزاده علویان معروف است. با تحقیقاتی که از سوی مرحوم آیت‌الله حائری مازندرانی درباره سلسله نسب مدفونین این بقاع صورت گرفته و در لوحه‌ای ثبت و در حرم مطهر نسب گردیده است، مدفونین این بارگاه راده تن ذکر نموده‌اند که ۸ تن آن‌ها در داخل بنا و دو تن دیگر در خارج و در صحن شرقی دفن شده‌اند.

بقعه پیر علمدار

چنان‌که از کتیبه شمالی نمای خارجی بقعه علمدار مستفاد می‌گردد، پیر حسین یکی از نواده‌های امام زین‌العابدین (ع) می‌باشد و با توجه به اینکه سمنان در زمان خلفای عباسی پناهگاه سادات سجادی بوده، این قول بیشتر مقرون به صحت است. آرامگاه مرحوم میرزا مهدی یاهو، متخلص به فقیر سمنانی، که از رجال و دانشمندان زمان محمدشاه قاجار بوده، در جوار مقبره پیر حسین علمدار می‌باشد.

امامزاده زکریا (ع)

امامزاده زکریا (ع) فرزند سید اسد از نوادگان امام سجاده (ع) است. بنای امامزاده زکریا مربوط به دوره قاجار است و در سمنان، محله کدیور از محلات ثلاث سمنان واقع شده و این اثر در تاریخ ۱۷ اسفند ۱۳۸۱ با شماره ثبت ۷۶۲۹ به عنوان یکی از آثار ملی ایران به ثبت رسیده است.

وبیش از ۲۷ امامزاده دیگر...

خاک سمنان مدفن ۳۷ امامزاده است که غالب این امامزاده‌ها در محلات قدیمی سمنان واقع شده‌اند. تعدد امامزادگان، این محلات را به بقیع ایران مشهور ساخته است. امامزادگان ابراهیم (ع)، اسماعیل (ع)، زیارتگاه سی‌سر و امامزاده سیدزین‌الدین (ع) از جمله مشهورترین این امامزادگان هستند.